ELŐZETES FESTŐ-RESTAURÁTORI SZAKVÉLEMÉNY

Szentendre, Népművészetek háza helyiségeiben lévő festésekről

Bevezetés

A szentendrei Népművészetek háza Szentendre Város Önkormányzatának tulajdona, az épület jelenleg nem áll műemléki védettség alatt. A tulajdonos az épületet felújítását tervezi. Jassó Sándor építész tervező felkérésére a helyiségekben tájékozódó jellegű, előzetes szondázó festő-restaurátori kutatást végeztem.

Adatok az építéstörténetről [1]

Szentendre XVIII. századi térképein már megjelenik egy azonos méretű épület.

A házat a XIX. század második felében jelentősen felújították (tetőcsere, hátsószoba, fedett lépcső), a századfordulón és az 1930-as években is újították.

Az alaprajz elemzésekor ház magja az utcai szoba, a mögötte lévő konyha és valószínűleg az abból nyíló kamra lehetett, amit a későbbiekben (feltehetően az 1860-as években) szobaméretűvé bővítettek.

Az előzetes szondázó festő-restaurátori kutatás eredménye

A kutatás célja volt, hogy a helyiségek falain feltérképezzük a festékrétegeket, valamint a korábbi díszítőfestéseket elkülönítsük, állapotukról információkat szerezzünk, az esetleges későbbi bemutatás lehetőségét felmérjük.

A szondázó falkutatás munkamódszerében a falfelületeken található rétegek száraz, mechanikus eljárással történő módszeres lefejtését, a különböző festési periódusú rétegek elkülönítését alkalmaztuk.

A ráutaló nyomok alapján elkezdett kutatás során meggyőződtünk, hogy a falakon több, jól elkülöníthető díszítőfestés réteg található. Az utcai szobában a vizsgált falakon nagyon töredékes, kopott díszítőfestésre utaló nyomok kerültek elő. Konkrét díszítőfestés nem azonosítható egyértelműen. Biztosan csak annyi megállapítható, hogy több rétegben is díszítőfestés került a falra.

[1] Forrás: Népművészetek háza Szentendre, Összeállította: I. Sándor Ildikó, Pest megyei Múzeumok Igazgatósága, Szentendre 1977

Az első szobában készített kutatóablakok

Az oldalfal tetején vonalazások részletei láthatók.

Az utcai ablak melletti falszakaszon egyértelmű motívum nem maradt (kivéve XX. századi hengerminta). A korábbi festékrétegeket átkaparhatták így a rétegrend nem általánosítható.

A konyha utcai szoba felőli falán legalább négy díszítőfestés réteg található. A legkorábbi nagyon rossz állapotú, nehezen feltárható. Összeségében elmondható, hogy hasonló színekkel; kék, törtfehér és mészfestékkel készültek. A rétegek egymástól nehezen szétválaszthatók, a minták csak részletekben tárhatók fel ezen a területen.

A hátsó szobában, a legalsó rétegben viszonylag jó állapotú, nagy valószínűséggel XIX. század második feléből származó díszítőfestés maradt fenn. Feltételezhető, hogy az 1860-as években történt felújításhoz köthető. A minta nagyobb területen is feltárható.

A későbbi rétegek díszítőfestései töredékesek, gyengébb megtartásúak, emiatt nagyobb felületen történő bemutatásuk bizonytalan.

Javaslat a további festő-restaurátori kutatásra

Az előzetes szondázó kutatás eredményei alapján további kiterjesztett kutatásra lenne szükség, hogy a díszítőfestések állapotát és kiterjedéseit pontosan meg lehessen határozni. A részletes kutatás alapján a különböző díszítőfestések bemutatása megtervezhetővé válik, azaz a bemutatás és konzerválás módszerei és anyagai is meghatározhatók. A jelenlegi információk alapján a hátsó szobában előkerült legkorábbi díszítőfestés nagy felületen bemutatható, restaurálható. A további díszítőfestések esetében több, nagyobb méretű szonda nyitása szükséges.

2018. március 26.

Fodor Edina okl. festő-restaurátor
Oklevél sz.: I-20/1990.
Műemléki restaurátor szakértői névjegyzék száma: 21-0027
2081 Piliscsaba, Fényesliget sétány 3/B.
Email: fodoredina1@gmail